

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 34 (5)

Izdan 1. Jula 1929.

PATENTNI SPIS BR. 6081

Vilim Detoni, trgovac, Križevci, Hrvatska.

Naprava za rezanje kvasca ili maslaca.

Prijava od 29. novembra 1927.

Važi od 1. juna 1928.

Predmet je ovoga pronalaska jedna naprava za rezanje kvasca, maslaca i sličnih materija, koje se u trgovini mušterijama režu u veće ili manje komadiće, već prema tomu, za koliku svotu mušterija želi robu.

Dosada su se većinom ovakovi komadići rezali „od oka“, jedno radi brže posluge, a drugo jer se ne isplati i ne da točno vagati ovakove komadiće na vagi. Mane su ovoga načina postupanja bile, da je teško bilo odrezati jednolične komade, pa ni trgovac ni mušterija nisu znali, da li je bila odmjerena prava mjera, radi čega su se često događale reklamacije mušterija, koje su sumnjale, da su možda prikraćene. K tomu se roba rezanjem bez naročite naprave obično zamazala, što higijenski nije dopustivo, a mnoga se roba — osobito kvasac — i mrvila. Konačno je ovakovo odmjerivanje „od oka“ i dugo trajalo, makar trgovac i nije robu vagao na vagi.

Svih tih neprilika nema kod odmjerivanja robe našom napravom, jer njom se mušteriji može mnogo brže nego prije, nepogrešivo točno, čisto i uredno odmjeriti tražena količina robe. Naprava se zapravo u bitnosti sastoji od jednoga stalka, u koji se stavi komad, od koga treba rezati komadiće, a tako udešenoga, da oruđe, koje reže (obično tanka žica napeta na jednomu kovnomu okviru, ali mogao bi biti i nož), može rezati samo na jednoliko razmaknutim mjestima, budući napeta žica ili nož imaju provod u izvjesnim pravilno

poredanim pukotinama na stalku. Dakako da se uz ove prilike komad može rezati samo u odmjerenim razmacima, to jest na jednake komadiće.

Jedan primjer izvedbe pronalaska vidimo na slikama 1 do 5. Tu nam lijeve polovice slika 1 i 2 predočuju gore spomenuti stakal gledan sprijeda i sa strane, dok je sl. 3, pogled odozgo. Desne polovice slika 1 i 2 jesu prerezi po sredini, uzduž stalka, odnosno poprijeko. Sl. 4 i 5 su pogled sprijeda i pogled sa strane na okvir s napetom žicom, kojom se obično kvasac, maslač i t. d. radije režu, nego li nožem. Razumijese samo sobom, da je na slikama 1 do 5 prikazan samo jedan primjer izvedbe pronalaska i da se detaljima tih slika nikako ne ograničujemo obzirom na detalje izvedbe, koji bi mogli biti i drukčiji, a da bi bitnost samoga pronalaska bude sačuvana.

Na daski 1 nalazi se podložna daska 2 za komad, koji se ima rezati, oblika i veličine otprilike koliki je komad, recimo pola kilograma kvasca. Komad se postavi točno na tu dasku 2, te je tako u tomu položaju sprijeda i straga, s lijeva i s desna opkoljen pravokutno svinutim kovnim pločama, koje su na donjim krajevima 3, 4, 5, 6 pričvršćene na dasku 1, dok su im gornji dijelovi vertikalni i snabdjeveni vertikalnim paralelnim urezima, tako da prema gore strše paralelni kovni jezičci. Tako na gornjem dijelu ploče 3 vidimo jezike 3', na gornjem dijelu ploče 4 jezike

4', i tako isto na pločama 5 i 6 jezike 5', odnosno 6'. Pogledajmo najprije ploče 3 i 5, od kojih svaka ima u našem primjeru po 10 jezika i među njima 9 pukotina. Povučemo li mi napetu žicu vertikalno dolje tako da joj pukotine među prvim i drugim jezikom ploče 3 i prvim i drugim jezikom ploče 4 služe kao provod, odrezat ćemo jedan komadić našega velikoga komada kvasca, maslaca i t. d. kod svake daljnje ovakove operacije u slijedećem paru pukotina. Kako vidimo, moguće bi bilo kod stalka prikazanoga kao primjer na našim slikama komad razrezati u deset jednakih dijelova. Međutim ako bi mušterija tražila recimo samo polovicu ovakovoga dijela kvasca, mi bismo to lako izveli uz pomoć ploča 5 i 6, koje dosad nismo uzimali u obzir. Na njima vidimo samo po dva jezika, dakle jednu pukotinu na svakoj. Uzmemo li mi ove dvije pukotine na 5 i 6 kao provod za žicu (ili eventualno nož), presjeći će se komad na dvije polovice, tako da bi se ukupno dobilo 20 jednakih komadića od načega velikoga komada u primjeru, koji smo uzeli kao podloga za opis. Dakako da bi drugim brojem jezika na 3, 4, odn. 5, 6 mogli dobiti i veći ili manji broj dijelova od jednoga komada, te prema tomu dakako i manje ili veće komadiće za prodaju. Mogli bismo se pače zadovoljiti samo s jednim parom ploča, recimo s 3, 4, ako ne bismo trebali uzdužnoga rezanja komada.

Prema tomu mušterije će ovom napravom sigurno dobivati jednake i lijepo rezane komada za jednak novac, a k tomu brzo i čisto. No ne samo to. Istom se napravom mušteriji smjesta može odmjeriti i količina dvostruka, trostruka, i t. d. kao najmanji komadić, koji naprava reže. Recimo da netko traži kvasca za 6 dinara, dok je-

dan režanj stoji 2 dinara. Onda će trgovac naprosto preskočiti kod rezanja dva para pukotina, i provući žicu kroz treći par. Očito je, da će tako odrezati tripud deblji komadić kvasca. Dakle naprava je vrlo prikladna i za odmjerivanje različitih količina.

Reže se, kako je rečeno, obično napetom žicom. Metalni okvir 7 na slikama 4 i 5 ima s jedne strane učvršćen žicu 8, dok se s druge strane žica 8 može napinjati duškom 9, i kad je napeta fiksirati zapor-nim klinkcem 10, koji zahvaća u nazupčani kotačić 11. Metalni okvir 7 služi ujedno kao držak kod rezanja.

Isto takova naprava s drugom osnovnom pločom 2 i s drugim, povoljnim, brojem pari jezika dala bi se upotrebiti za rezanje maslaca u manje skriške, ako samo veličinu i oblik komada maslaca imamo uvijek istu. Analogno bi se dao na jednake komade rezati recimo sir od tunja (Quittenkäse) i mnoge druge poslastice.

Nadalje je naprava vrlo zgodna za odmjerivanje maslaca i sličnih stvari u restoracijama, kavanama, hotelima, jer svi gosti dobiveju jednolike, pravedno porazdijeljene, estetski i higijenski besprikorno servirane porcije recimo maslaca uz kavu.

Patentni zahtev:

Naprava za rezanje kvasca ili maslaca, naznačena time, što se ista sastoji od jednoga stakla s pločama snabdjevenima vertikalnim, jednolikim razmaknutim pukotinama, simetrično smještenima sprijeda i straga i (odnosno: ili) s desna i s lijeva oko mjesta, kamo dolazi komad, što ima da se reže, i takovima, da dvije po dvije suprotne pukotine služe kod rezanja kao provodi za napetu žicu ili nož.